

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Председник
01 Број 06-961/24
15. април 2024. године
Београд

ПОСЛАНИЧКИМ ГРУПАМА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одговор на достављене предлоге посланичких група и позив на састанак о даљем раду на испуњењу препорука за унапређење изборног процеса у Републици Србији

Поштовани,

Пре свега, желим искрено да захвалим свим посланичким групама, политичким странкама које у овом тренутку немају образоване посланичке групе, као и организацијама цивилног друштва, а које су ми у петак, 12. априла, доставиле своје предлоге о томе како да на ефикасан, транспарентан и инклузиван начин наставимо примену свих препорука Канцеларије за демократске институције и људска права (ОДИХР), као и предлоге за чланове и начин формирања и рада Комисије за вршење увида, ревизије и контроле Јединственог бирачког списка (ЈБС).

Истовремено, желим овим путем, још једном, да позовем све оне посланичке групе које то нису учиниле, и не учествују у дијалогу који је покренут на тему континуираног побољшања изборних услова у Републици Србији, да се укључе у овај процес јер то, изнад свега, показује одговоран однос према свим грађанима наше земље, без обзира на њихове политичке афинитете.

С тим у вези, следећи разговор, а на тему пристиглих предлога и даљег рада, заказујем за среду, 17. априла, у 9,00 часова, у Краља Милана у Београду, у Зеленом салону – Никола Пашић у приземљу.

Како би се адекватно припремили за тај састанак, желим укратко да сумирам пристигле предлоге и одмах пружим одговор на њих. Предлози се могу категоризовати у пет (5) кључних тема:

1. Да Народна скупштина Републике Србије (НСРС) формира радно тело (предлог посланичких група у оквиру коалиције „Србија против насиља“) или Комисију за праћење имплементације препорука ОДИХР (предлог СДА и ПДД), које би чинили народни посланици власти, опозиције и представници цивилног друштва (свака посланичка група именује по једног члана, организације цивилног друштва - ЦРТА, ЦеСИД и Транспарентност Србија, именују по једног представника, с тим што

додатно морамо водити рачуна о адекватном представљању националних мањина).

Задатак радног тела би био да изради предлоге закона којима се испуњавају све препоруке ОДИХР, а посебно препоруке бр. 1, 4, 5, 6, 7, 18, 19 и 21 из финалног извештаја ОДИХР. То посебно укључује, али није ограничено на израду предлога за измену и допуну: Закона о избору народних посланика, Закона о локалним изборима, Закона о ЈБС, Закона о пребивалишту и боравишту грађана, Закона о спречавању корупције, Закона о финансирању политичких активности и Закона о Уставном суду.

Важно ми је да напоменем да су, додатно, одређене посланичке групе, а посебно организације цивилног друштва (ЦРТА, ЦеСИД и Транспарентност Србија) скренуле пажњу у својим предлозима, да се ово радно тело мора бавити свим препорукама ОДИХР које нису примењене, или нису у потпуности примењене, како оним из Коначног извештаја о спроведеним парламентарним избора одржаним 17. децембра 2023. године, тако и из свих ранијих извештаја.

С обзиром да се све посланичке групе које су се изјасниле (Александар Вучић – Србија не сме да стане, Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије (СПС), МИ - ГЛАС ИЗ НАРОДА, ПС - НСС - УСС - РС и друге) слажу да препоруке ОДИХР у принципу треба применити (мада су неке против одређених препорука, као нпр. препоруке бр. 11 – да се размотри уклањање ограничења у погледу давања потписа подршке за више од једне изборне листе, а што је изнела посланичка група Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије), јасно желим да кажем да се **овај предлог прихвата** и да, на следећем састанку, **надлежна Служба НСРС треба да представи конкретан предлог за оснивање овог радног тела, његову улогу, начин рада, циљеве, чланове и методологију рада, а да ће се радно тело бавити и претходним препорукама ОДИХР које нису уопште или у потпуности примењене.**

2. Одређене посланичке групе (груписане око коалиције „Србија против насиља“), као и организације цивилног друштва (ЦеСИД), предложиле су да се измене релевантни закони тако да се промене у евиденцији пребивалишта евидентирају у ЈБС након 12 месеци (предлог групације „Србија против насиља“), односно 6 месеци (предлог ЦеСИД), након промене пребивалишта у циљу успостављања поверења грађана у тачност бирачког списка.

Иако остале посланичке групе нису изнеле ово као предлог, нити су се до сада по овом предлогу изјашњавале, разумевајући интенцију и логику иза оваквог предлога, желим да нагласим да је **мој предлог да се ово прихвати**, а да се у разговору дефинише да ли је **прихватљив рок 6 или 12 месеци**, а у складу са најбољом међународном праксом и препорукама и мишљењем релевантних организација и институција, као што је Венецијанска комисија.

3. Посланичке групе у оквиру коалиције „Србија против насиља“ (Зелено-леви фронт – Не давимо Београд, Странка слободе и правде (ССП), Србија центар – СРЦЕ, Народни покрет Србије – Ново лице Србије) дале су предлог да се обуставе изборне радње до којих је дошло расписивањем избора за одборнике Скупштине града Београда, 3. априла, изменом члана 87. Закона о локалној самоуправи, с ретроактивним дејством.

Оно што је чињеница јесте да су избори за одборнике Скупштине града Београда расписани благовремено, 3. априла 2024. године, када је истицао законски рок за председника НСРС да распише наведене изборе, с обзиром на то да је Укупан извештај о резултатима избора за одборнике Скупштине града Београда, одржаних 17. децембра 2023. године, објављен 3. јануара 2024. године, те да је 3. марта истицао рок за конституисање новоизабране Скупштине града Београда.

Изборни поступак је, дакле, започет, Градска изборна комисија (ГИК) је, у складу са законском обавезом, утврдила и објавила обрасце за кандидовање и већ је поднета и проглашена и прва изборна листа кандидата за одборнике, што значи да би прихватање наведеног захтева опозиције неосновано и неоправдано довело до повреде права и Устава Републике Србије. Из ових разлога, наведени **предлог је апсолутно неприхватљив и супротан је Уставу Републике Србије.**

4. Што се тиче датума одржавања осталих локалних избора, политичке странке СДА и ПДД су у свом допису изнеле предлог да се избори за одборнике у Скупштинама градова и општина у Републици Србији одрже у периоду између 29. септембра и 13. октобра 2024. године.

У складу са мојим предлогом изнетим на Колегијуму 3. априла ове године, апсолутно сам **спремна да разговарам о овом предлогу**, уз разумевање да избори за одборнике у Скупштини града Београда морају да се одрже у законском року, односно 2. јуна 2024. године.

5. Што се тиче формирања Комисије за вршење увида, ревизије и контролу над ЈБС, следеће посланичке групе и политичке странке су доставиле предлог чланова ове Комисије: Александар Вучић – Србија не сме да стане (Никола Бањац и Весна Миздрак), Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије (Марјан Јовановић и Александра Млађан), Ми глас из народа (Марко Дејановић), СДА и ПДД (Ахмедин Шкријељ и Рахим Салихи). Остале посланичке групе или нису доставиле имена или су, као и одређене организације цивилног друштва (ЦРТА), дале предлог да посебним законом морају да се дефинишу циљеви, начела, надлежности, састав и начин рада Комисије. Мој предлог је да **надлежна Служба НСРС, припреми конкретан предлог за формирање Комисије и представи га на следећем састанку, у среду, 17. априла**, јер НСРС свакако може да образује овакву Комисију са јасним надлежностима и методологијом рада без доношења посебног закона или измена и допуна постојећих закона.

Осим једног предлога који је директно супротан Уставу Републике Србије, све остале предлоге прихватам у најбољој вери да

ћемо у наредним данима формирати оба радна тела – и за измене и допуне релевантних закона у складу са препорукама ОДИХР, и за увид, ревизију и контролу Јединственог бирачког списка.

Имајући све ово у виду, сматрам да смо направили још један корак у добром правцу и још једном вам се искрено захваљујем на учешћу у овом процесу.

С поштовањем,

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПРЕДСЕДНИК
Ана Брнабић

